הרי עלי עשרון פרק שלשה עשר מנחות קו.

שמעינן ליה לר"ש. כפ' כל המנחות באות מלה (לעיל פג.): **מוסר השמן.** אמרי' כפ' ואלו מנחות (לעיל עה.) מנחה הבאה ממלה חלות ומחלה רקיקין מביא לוג שמן ומוליכו לחלות ורקיקין וחלות בולגן ומושח הרקיקין על פני כולן ואחר השמן מחזירו לחלות וגבי כולה רקיקין תניא לעיל מההיא (שם) מושחן כמין כי ושאר השמן נאכל לכהנים: **רבי שמעון בן יהודה.** גבי מחלה חלות ומחלה רקיקין קאי: **מוסר השמן נאכל לכהנים.** כדין רקיקין הבאים בפני עצמן הלכך ממה נפשך מוסר של רקיקין נאכל לכהנים: **כי קא מספקא ליה.** לגדר ממנחת יחיד שאינה באה בצבור להיינו הנך חמש מנחות הנדבה דאינן באות בצבור כדאמר לעיל (דף קד:) אין שיש מתנדבים עשרון אחד שהרי כתיב בה נפש[א] אבל מנחת נסכים הבאה בצבור לא מספקא ליה דודאי (ב) ידע שלא נדרה: **שלש[ג] עשרוני מאחד ועד ששים.** שיביא ששים מנחות בששים כלים באחד כלי חד עשרון ובאחיד שניים ובאחיד שלשה ובאחיד [ד]ארבעה וכן עד ששים: **שש אלף ושמנה מאות ושלשים.** עשרונות וכלל כלי יאמר אם כזו נדרתי זו לנדרי ואם לאו מהא נדבה דממה נפשך חדא מיניהו נדר: **פירשתי.** עשרונות [ה]ופירשתי מאחד מנחה מן החמש המנחות ואיני יודע מאחד מנחה פירשתי וכמה עשרונים פירשתי בה יביא חמש מנחות בששים של ששים עשרונות: **במוסר לבכנים חולין לעזרה.** ולכולי עלמא אסור לערב חובה בנדבה: **רבנן סברי מוסר לבכנים חולין לעזרה.** הלכך יביא ששים עשרון בכלי אחד ויתנה אם כולן נדרתי כולן לחובתי ואם לאו מה שנדרתי יהא לחובתי והשאר חולין אבל השאר לנדבה לא מצי לאתויי דאסור לערב חובה בנדבה. ואי קשיא הכא נמי היכי קריב קומץ הא הוי קמא מן הקומץ חולין ועוד מנחה היכי משמרי והא לא איקמצ' קומץ שלם דקאת מן הקומץ הוי חולין תריץ דתמרגינן בהקומץ רבה (לעיל כד:) קומץ בדעתא דלכהן תניא מילתא וכהן דעתו אקודש ולא אחולין: **ורבי סבר אסור לבכנים חולין לעזרה.** הלכך לא מצי לאתויי בכלי אחד ומתנה אבל יביא ששים מנחות מאחד ועד ששים בששים כלים ויאמר אותם שנדרתי יהו לחובתי והשאר נדבה. ואי קשיא לייתי ששים עשרונות בששים כלים ויאמר לפי חשבון שנדרתי יהא לנדרי והשאר נדבה הא לא קשיא דקביעות המנחה[ו] מילתא היא ולא מצי לאתויי בכלי אחד פחות ממה שקבע בו: **מוסר לערב חובה בנדבה.** הלכך מייתי ס' עשרונות ויאמר כפי מה שנדרתי יהו לחובתי והשאר לנדבה: **שני קמצים.** חד לחובה וחד לנדבה: ומשני **דקמץ.** שני קמצים: **כל היכא דמעי ידיה דכהן השתא.** בקומץ לאשון יהא חובה ובכל היכא דמעו ידיה בקומץ אחרון תהא נדבה: דלמא

כרבי שמעון בן יהודה. ואם תאמר מאי שנקא דעתך דמקשה דקאמרינן דאי ממלה חלות ומחלה רקיקין מוסר השמן מחזירו לחלות אי לא קא אשכחן בפ' ואלו מנחות (לעיל עה.) רבי שמעון דאית ליה האי סברא ומנא ידע בכולה רקיקין דשאר השמן נאכל לכהנים וי"ל משום דרבנן דפליגי ארבי שמעון בן יהודה. ואם תאמר מאי שנקא דעתך דמקשה אדרבי שמעון בן יהודה אמר משום ר' שמעון [ב]מושחן כמין כי ומותר השמן נאכל לכהנים אמר ליה רב כהנא לרב אשי והא איכא לספוקה במנחת נסכים דאמר רבא [ג]מתנדב אדם מנחת נסכים בכל יום כי קא מסתפקא ליה (סימן יחי"ד בגל"ל לבונ"ה בלו"ג מקמצ"ה) באה בגלל יחיד באה בגלל ציבור לא מסתפקא ליה כי קא מסתפקא ליה באה בגלל עצמה באה בגלל זבח לא מסתפקא ליה כי קא מסתפקא ליה טעונה לבונה שאינה טעונה לבונה לא מסתפקא ליה כי קא מסתפקא ליה באה בלוג באה בשלשה לוגין לא מסתפקא ליה כי קא מסתפקא ליה טעונה קמיצה שאינה טעונה קמיצה לא קא מסתפקא ליה: פירשתי מנחה של עשרונים: תנו רבנן פירשתי מנחה [ד] וקבעתי בכלי אחד של עשרונים ואיני יודע מה פירשתי יביא מנחה של ששים עשרונים דברי חכמים רבי אומר [ה]יביא מנחות של עשרונים מאחד ועד ששים שהן אלף ושמונה מאות ושלשים פירשתי [ו]ואיני יודע מה פירשתי ואי זו מהן פירשתי ואיני יודע כמה פירשתי יביא חמש מנחות של ששים ששים עשרונים שהן שלש מאות דברי חכמים רבי אומר יביא חמש מנחות של ששים עשרונים מאחד ועד ששים שהן תשעה אלפים ומאה וחמשים במאי קא מיפלגי אמר רב חסדא במותר להכנים חולין לעזורה קא מיפלגי רבי סבר [ז]אסור להכנים חולין לעזורה ורבנן סברי מותר להכנים חולין לעזורה רבא אמר דכולי עלמא [ח]אסור להכנים חולין לעזורה והכא במותר לערב חובה בנדבה קא מיפלגי רבנן סברי מותר לערב חובה בנדבה ורבי סבר אסור לערב חובה בנדבה אמר ליה אביי לרבא לרבנן דאמרי מותר לערב חובה בנדבה הא בעינן שני קמצים דקמיץ והדר קמיץ והא קא קמיץ מחובה אנדבה ומנדבה אחובה דתלי ליה [ט]בדעת כהן דאמר כל היכא דמטיא ידא דכהן השתא חובה ולבסוף נדבה ואקטורי היכי מקטר ליקטר נדבה ברישא דחובה היכי מקטר לה דלמא כולה חובה היא וחסרו להו שירים [י]ואמר מר שירים שחסרו בין קמיצה להקטרה אין מקטיר קומץ עליהן ליקטר חובה ברישא דנדבה היכי מקטר לה ודלמא

ומרקיקין וקא קמיץ מחלות ארקיקין ומרקיקין אחלות שמעינן ליה לרבי שמעון דאמר [ו]אם קמץ ועלה בידו מאחד על שניהם יצא והא איכא מותר שמן דאי מחצה חלות ומחצה רקיקין אמר מותר השמן מחזירו לחלות אי כולהו רקיקין אמר מותר השמן נאכל לכהנים כרבי שמעון בן יהודה דתניא רבי שמעון בן יהודה אומר משום ר' שמעון [ז]מושחן כמין כי ומותר השמן נאכל לכהנים אמר ליה רב כהנא לרב אשי והא איכא לספוקה במנחת נסכים דאמר רבא [ח]מתנדב אדם מנחת נסכים בכל יום כי קא מסתפקא ליה (סימן יחי"ד בגל"ל לבונ"ה בלו"ג מקמצ"ה) באה בגלל יחיד באה בגלל ציבור לא מסתפקא ליה כי קא מסתפקא ליה באה בגלל עצמה באה בגלל זבח לא מסתפקא ליה כי קא מסתפקא ליה טעונה לבונה שאינה טעונה לבונה לא מסתפקא ליה כי קא מסתפקא ליה באה בלוג באה בשלשה לוגין לא מסתפקא ליה כי קא מסתפקא ליה טעונה קמיצה שאינה טעונה קמיצה לא קא מסתפקא ליה: תנו רבנן פירשתי מנחה [ט] וקבעתי בכלי אחד של עשרונים ואיני יודע מה פירשתי יביא מנחה של ששים עשרונים דברי חכמים רבי אומר [י]יביא מנחות של עשרונים מאחד ועד ששים שהן אלף ושמונה מאות ושלשים פירשתי [יא]ואיני יודע מה פירשתי ואי זו מהן פירשתי ואיני יודע כמה פירשתי יביא חמש מנחות של ששים ששים עשרונים שהן שלש מאות דברי חכמים רבי אומר יביא חמש מנחות של ששים עשרונים מאחד ועד ששים שהן תשעה אלפים ומאה וחמשים במאי קא מיפלגי אמר רב חסדא במותר להכנים חולין לעזורה קא מיפלגי רבי סבר [יב]אסור להכנים חולין לעזורה ורבנן סברי מותר להכנים חולין לעזורה רבא אמר דכולי עלמא [יג]אסור להכנים חולין לעזורה והכא במותר לערב חובה בנדבה קא מיפלגי רבנן סברי מותר לערב חובה בנדבה ורבי סבר אסור לערב חובה בנדבה אמר ליה אביי לרבא לרבנן דאמרי מותר לערב חובה בנדבה הא בעינן שני קמצים דקמיץ והדר קמיץ והא קא קמיץ מחובה אנדבה ומנדבה אחובה דתלי ליה [יד]בדעת כהן דאמר כל היכא דמטיא ידא דכהן השתא חובה ולבסוף נדבה ואקטורי היכי מקטר ליקטר נדבה ברישא דחובה היכי מקטר לה דלמא כולה חובה היא וחסרו להו שירים [טו]ואמר מר שירים שחסרו בין קמיצה להקטרה אין מקטיר קומץ עליהן ליקטר חובה ברישא דנדבה היכי מקטר לה ודלמא

ס' עשרון בכלי אחד. ריש בכלל המרובה המועט וסבירא ליה לתנא קמא קטן והביא גדול יצא ור' סבירא ליה דלא יצא ואיירי כגון דקבעם בכלי הילכך קאמר יביא מנחה של עשרונים בס' כלים מאחד ועד ס'. בכלי אחד חד עשרון ובאחד שנים ובשלישי ג' וכן עד ס' דהשתא איכה שנדר הא איתיה לחוד בכלי. פירשתי ואיני יודע מאיזה מהם פירשתי דאינו יודע כמה עשרונים במנחה יביא מכל מין ס' בכלי אחד שהן עולין ג' מאות; ר"א מכל מין צריך להביא מאתר ועד ס'. ומין אחד מאתר ועד ס' עולין לאלף ושמונה מאות ושלשים אם תרצה לחשבם קח זה סימן ביידך מכל חשבון שתרצה לחלקו כך. כגון אלו מאחד ועד ששים אמור ס' פעמים ס' ואל החשוב אלא המחצית ל' פעמים ס' וכן חשוב מא' עד עשרה א' ובו' הרי ג' הוסיף ד' הרי י"ד הוסיף ה' הרי ט"ו. וכן עד עשרה יעלה החשבון נ"ה הרי הותירו ה' על חשבון העשרה. ועכשיו ראה לי' פעמים ס' הרי י"ח מאות וששים הם ו' פעמים עשירה ולכל עשרה מותירים חמשה הרי שלשים וזהו אלף ושמונה מאות ושלשים; רבנן סברי מותר להכנים חולין לעזורה. וקא מייתי ס' לאחד בחד מגא ומתני' ואמר הכי אם עשר נדרתי יהו העשר לחובתי השאר חולין וקמץ קומץ אחד ואותו קומץ הוי לחובתו ואי אכנים כולהו ס' בעזרה ליח לן בה. דמותר (לערב) (להכנים חולין) בעזרה ומה דמתערבי חובה בחולין ליח לן בה דאי חולין כהנים אכלי לה כקדשים; ור' סבר אסור להכנים חולין בעזרה. והילכך מתני' ואמר הכי אי עשר נדרתי יהו העשר שבכלי אחד לחובתי והשאר יהיו נדבה ואותן עשר הא הוו בכלי אחד בפני עצמו דאם נדר קטן איכא קטן ואי גדול איכא גדול; רבנן סברי מותר לערב חובה בנדבה. והיכי מתני' אי עשר נדרתי יהו עשר שבתוך אלו ס' לחובתי והשאר נדבה. ואי מתערבי כולהו ס' דהשתא אתערב חובה בנדבה ליח לן בה דמותר לערב. ומשום הכי יביא מא' ועד ס' בס' כלים שלא יתערב חובה בנדבה; הא בעינן ב' קמצין. חד לחובתו וחד לנדבתו; דקמיץ והדר קמיץ ב' פעמים; והא קא קמיץ מחובה אנדבה כו'. דהא מתערבי אהדדי; דמשא ידא דכהן השתא. כלומר הקומץ שיקמוץ תחלה יהא חובה והאחר נדבה; דילמא כולה מנחה של ס' עשרון חובה דחישינן דס' נדר וחסרו להו שירים דכיון דקא קמיץ לשום חובה ברישא הך דקא קמיץ לבסוף לשם נדבה לא צריך דדילמא כולה חובה היא וחסרו להו שירים בין קמיצת חובה דקודם שהקטיר לשום חובה הקטיר קודם של נדבה ואשתכח דקא חסרו שירים שהרי חסרו אותו קומץ דמקטיר לשום נדבה והלכך היאך מצי הדר מקטיר לקומץ דחובה דאמר מר וכו'; ליקטר דחובה ברישא ההוא קומץ דנדבה היכי מקטיר ליה [ט] דילמא כולה חובה היא. וכל שממנו לאישים השאר הרי הוא בכל תקטירו. והשתא ליכא למימר שירים שחסרו בין קמיצה להקטרה כיון דקמץ לשום חובה הקטיר מיד לשום חובה קודם דקמץ לשם נדבה ולא חסרו בין קמיצה להקטרה. וקא ס"ד דאמי' קמץ אותו קומץ דנדבה מקמי דלקטר קומץ דחובה ליכא למימר דחסרו להו שירים. דהואיל דאמר' דאותו חובה מקטיר ברישא כיון דאכתי קומץ לנדבה קאי בעינה בשעת הקטרת קומץ דחובה אע"ג דמקמץ לא חשבינן כמאן דחסרת שירים; א"ל לעולם מקטר דחובה ברישא והכי אפשר לאוסוקי לשום עצים ור' ליח ליה דר' אליעזר דאפשר לאוסוקי לשום עצים ור' דקסבר ר' דהא דלא מייתי ס' לחודיהו בחד מגא דלא יהא מותר לערב אלא משום דשירים ניהו לא עבר בכל תקטירו כדר' אליעזר כו'; רבנן אית להו דר' אליעזר דלהכי אמר דליתי מא' ועד ס' דקסבר ר' דהא דלא מייתי ס' לחודיהו בחד מגא דלא יהא מותר לערב אלא משום דשירים ניהו מצי מסיק השירים לשום עצים. ורבנן סברי דמסיק ומתני הכי אי כולה חובה הוי הך קומץ שני דנדבה ליהוי כעצים דעלמא ואי לא ליהוי לשום נדבה; אמר אי ס"ד דסבירא ליה לר' דמותר לערב אמאי קא מתייב לאיתתויי מא' ועד ס' בבציר מהכי פגיא דאפשר דמייתי שיתין עשרונים בחד מגא ואחד עשרון בחד מגא וזטא ומגע להו כופף הכלי הגדול שבו ס' והכלי הקטן שבו האחד כדי שיהיו נוגעין סולתן כמעט וקמיץ מן הגדול חד קומץ ומן הקטן חד קומץ ומתני ואמר הכי אי ס' נדרתי יהו אלו ס' לחובתי ואיריך קומץ דקטן ושייריו יהיו לנדבה ואי עשר לחוד נדרתי יהו עשר מן ס' לחובתי והשאר יהו לנדבה והקומץ של כלי קטן שהוא נדבה יהא פוטר נמי על השאר דנדבה דיש בכלי גדול דהא נגעי פורתא אהדדי ולהא ליכא למימר

ט) [לעיל פג:], כ) לעיל עה., ג) [לעיל קד: זבחים פד.], ד) ל"ל ואיני יודע מאיזו מהן כו'. ל"ק, ה) [לעיל מח. פ: ופ"ק], ו) [לעיל כד:], ז) לעיל מ. ט. [יומא מז:], ח) [ריקמא כ:], ט) ל"ל של ס', י) נ"י ל"ק, כ) ל"ל ופירתי מנחה מן החמש כו'. ל"ק, ל) [ל"ל מנחה],

הגהות הב"ח

(א) נבו"א ת"ר פירשתי מנחה של עשרונים וקבעתי בכלי אחד ואיני יודע: (ב) רש"י ד"ה כי קא מספקא וכו' דודאי נדרא אלא:

מוסף רש"י

מושחן. שלשים כמין כי. לות יחוות ושמיה כמין כ"ל"ם כסכרא נהל מאלנא (לעיל עד: בכורים). **מתנדב אדם מנחת נסכים.** אלא שמן יין אלא קרבן (לעיל קד:) ואמרינ אלא אמרה מיהה מנחת אלא בגלל אלא הבאה בגלל זמן. היכא דמרים פרש (זבחים פד.). **אסור להכנים חולין לעזורה.** ודרשינן, ובפירוי כי יחמר ממנו המקום חנמת (זבחים יט) כריתות מקום אחה אינה ואי אחה זאת בקרבנו מקום חולין אלא. יהוא הדין לכל הנאת חולין בעזרה שאסור. אי נמי מדרבנן דלמא אינה ראוי ליה דעיבה כהן מעבר חולין כדין ובכור קדשים הן הוילא ואיתיעבו בעזרה ואתי לאוליי בקדשים (רשב"ם ב"ב פא.). **שירים שחסרו.** שנתמזרי מהן אין מקטירין. דמנא (מנחות דף ע.) מן המנחה פרט לשחסרה כיון אי שחסר קומצה (יומא מז:).

שיטה מקובצת

גמ' ת"ר פירשתי מנחה של עשרונים וקבעתי: שם שהן אלף וכו' ר"ב אש"ל סימן: שם שהם תשעה אלפים וכו' ר"ב המ"ח סימן: שם רבי סבר אסור להכנים ר"ב עי' תוס' לעיל דף פ ע"ב: רש"י ד"ה ר"ש בן יהודה כו' קאי דמותר השמן והד"א: ד"ה כי קא מספקא כו' לגדר ממנחת יחיד: בא"ר דהיינו הנך חמש מנחות הנדבה דאינן: ד"ה של עשרונים מאחד כו' ובאיריך שלשה ובאיריך וכו' וכן עד ששים: ד"ה פירשתי עשרונות כו' של ששים ששים עשרונות: ד"ה רבנן סברי כו' היכי משתריא אינה: ד"ה מותר לערב כו' הלכך מייתי ששים עשרונות בחד מגא ויאמר כפי מה שנדרתי יהא לחובתי: תד"ה כר"ש בן יהודה כו' ומנא ידע דלמא הוי בכולה דקיקין דשאר השמן נאכל לכהנים:

עין משפט נר מצוה

ו א מ"י פ"ד מהלכות מעה"ק הלכה ח:
ז ב מ"י שם פ"ד הלכה ח ועי"ש כ"מ:
ח ג מ"י פ"ב מהלכות שחיטה הלכה ג ופ"ח מהלכות מחוסרי כפרה הלכה ז:

רבינו גרשום

על דקיקין ומרקיקין אחלות דהא קמיץ ב' קמצין: א"ל ודאי מצי למקמץ מחלות לחודיהו ארקיקין דשמעי' ליה לר' שמעון בבריתא דאמר ודאי היכא דנדר מחצה חלות ומחצה דקיקין ומייתי לדו בחד מגא וכי קמץ ועלה בידו מאחד על שניהן יצא אלמא דיכול לקמוץ מחלות ארקיקין ומרקיקין אחלות: והא איכא מותר שמן דאמר' בפירקא דלעיל דבשביביא חלות ודקיקין נותן חצי לוג לחלות וחצי לוג לדקיקין וחלות שעונין בלילה ודקיקין אין שעונין אלא משיחה דכדאמרי' מושחן כמין כי יוני ומותר השמן שנשתייר מחצי לוג של דקיקין אותו מותר מחזירו לחלות והשתא כי מספקא ליה אי כולן דקיקין אמר אי מחצה חלות ומחצה דקיקין אמר היכי עביד מאותו מותר שמן דבעי להחזיר לחלות לאחר משיחת דקיקין דאי מחצה חלות ומחצה דקיקין אמר צריך להחזיר המותר לחלות. אי כולהו דקיקין אמר מותר השמן נאכל לכהנים דלאחר שמושחן השירים נאכל לכהנים. והשתא אי אכלי כהנים לשירים שמא מחצה חלות ומחצה דקיקין אמר וצריך להחזירו לחלות ולא למיכליה כהנים: א"ל (קי"ל) (ס"ל) כר"ש בן יהודה. דאמר דהיכא דאמר מחצה חלות ומחצה דקיקין אין מחזיר המותר לחלות אלא נאכל לכהנים הילכך מסה נשוך נאכל לכהנים: והא איכא לספוקה במנחת נסכים דאיכא למימר במנחת נסכים נדר ולייתי מנחת נסכים ואמאי לא קא חשיב נמי הא ולייתי ר' מיני מנחות ואמאי קא אמר חמשתן ותו לא: דאמר רבא מתנדב אדם. דיכול להביא מנחת נסכים לחודיה כלא זבח והוראיל דמצי למיתי איכא למיתיב ההא נדר: א"ל להא ודאי ליכא לספוקי כי קא מספקא ליה דידע דמידי דבאה יחיד ולא באה צבור נדר דהיינו אחד מה' מנחות אבל נסכין דבאין נמי בצבור פשיטא ליה דלא נדר: ופשיטא ליה נמי דלא נדר מידי דבא בגלל זבח ולא מידי ולא שעון לבונה ולא מידי דבציא ג' לוגין שמן ולא מידי דלא שעון קמיצה דהיינו מנחת נסכים דכולה כליל ואית בה כל הני: פירשתי מנחה של עשרונים. דידע איזו מנחה נדר אבל מספקא ליה כמה עשרונים נדר במנחה: יביא

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com